נתכוון לשבות ברה"ר והניח עירובו בבור למעלה מי' טפחים עירובו עירוב למטה מי' טפחים אין עירובו עירוב היכי דמי אילימא בבור דאית ביה עשרה ולמעלה דדלאי ואותביה ולמטה דתתאי ואותביה מה לי למעלה ומה לי למטה הוא במקום אחד ועירובו במקום אחר הוא אלא לאו בבור דלית ביה עשרה וקתני עירובו עירוב אלמא תשמיש על ידי הדחק שמיה תשמיש וזמנין משני ליה הוא ועירובו בכרמלית ואמאי קרי לה רה"ר לפי שאינה רשות היחיד וזמנין משני ליה [א]הוא ברה"ר ועירובו בכרמלית ורבי היא [ב]דאמר [ג]כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות ולא תימא דחויי קא מדחינא לך אלא דוקא קאמינא לך [ד]דתנן [ה]אם היה רקק מים ורשות הרבים מהלכת בו הזורק לתוכה ד' אמות חייב וכמה הוא רקק מים פחות מי' טפחים ורקק מים שרה"ר מהלכת בו הזורק לתוכו ד' אמות חייב בשלמא רקק רקק תרי זימני חד בימות החמה וחד בימות הגשמים וצריכא דאי אשמעינן בימות החמה דעבידי אינשי לקרורי נפשיהו אבל בימות הגשמים אימא לא ואי אשמעינן בימות הגשמים אגב דמטניף מקרי ונחית אבל בימות החמה לא צריכא אלא הילוך תרי זימני למה לי אלא לאו ש"מ הילוך על ידי הדחק שמיה הילוך תשמיש על ידי הדחק לא שמיה תשמיש ש"מ אמר רב יהודה [ו]האי זירזא דקני רמא וזקפיה רמא וזקפיה לא מיחייב עד דעקר ליה אמר מר [ז]אדם עומד על האסקופה נוטל מבעה"ב ונותן לו נוטל מעני ונותן לו האי אסקופה מאי אילימא [א]אסקופת רה"ר נוטל מבעל הבית הא מפיק מרה"י לרה"ר ואלא אסקופת רה"י נוטל מן העני הא קא מעייל מרה"ר לרה"י אלא אסקופת כרמלית נוטל ונותן לכתחילה סוף סוף איסורא מיהא איתא [ח]אלא אסקופה מקום פטור בעלמא הוא כגון דלית ביה ד' על ד' וכי הא [ט]דכי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן מקום שאין בו ד' על ד' טפחים מותר לבני רשות היחיד ולבני רשות הרבים לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו אמר מר ובלבד שלא יטול מבעל הבית ונותן לעני מעני ונותן לבעל הבית [י]ואם נטל ונתן שלשתן פטורין לימא תיהוי תיובתא דרבא [כ]דאמר רבא [ל]המעביר חפץ מתחילת ד' לסוף ד' ברשות הרבים אע"פ שהעבירו

דרך

נתכוון לשבות ברה"ר. המערב עירובי תחומין עירובו קונה לו שביתתו שם שיכול לילך משם לכל רוח אלפים כאילו שבת שם וצריך שיתכוון לקנות שביתתו במקום שיכול לאכול שם עירובו אם היה רוצה לאוכלו שמתוך כן מועיל לו עירובו לקנות שביתה דמקום פיתא גורס[י] דהתם שייך איניש ואע"פ שהוא בתוך העיר כשקדש היום: **למעלה מי' טפחים עירובו עירוב.** קס"ד דיכול ליטלו בשבת: **אי נימא בבור דאית ביה י'.** עמוק: **ומאי למעלה דדלאי ואותביה.** שהגביהו והניחו למעלה מי' מקרקעיתו של בור: **ומאי למטה דחפאי ואותביה.** שהשפילו והניחו למטה מי' התחתונים. אמאי עירובו עירוב הרי הבור רה"י הוא משפת אוגנו ולמטה וכל שמונח בו ברה"י הוא מונח וכיון דנתכוין שתהא שביתתו ברה"ר ולא הניח עירובו על שפת הבור נמצא הוא במקום אחד ועירובו במקום אחר ואינו יכול להוציאו מרה"י לרה"ר לאוכלו: **אלא לאו.** האי למעלה מי' דקתני בבור דלית ביה י' וה"ק אם קרקעיתו של בור למטה מי' דהוי הבור חללו י' והוי רה"י אין עירובו עירוב כל מקום שהונח שם ואם קרקעיתו של בור למעלה מי' דה"ל חללו פחות מעשרה עירובו עירוב ולא חשיב ליה כמונח בכרמלית אלמא תשמיש לרבים חשיב ליה: **הוא ועירובו בכרמלית.** כגון שהיה בור זה בבקעה ונתכוון לשבות על שפתו ובור נמי כיון דלא עמוק י' כרמלית הוא: **ואמאי קרי ליה.** נתכוון לשבות ברה"ר: **לפי שאינה רה"י.** דאילו הואי האי בור בחצר אפילו עמוק י' עירובו עירוב: **וזמנין משני ליה.** רה"ר דוקא קתני ובור שהוא פחות מי' כרמלית הואי כדאמרינן דלא שמיה תשמיש. ודקשיא לך היכי מצי מפיק ליה על כרחיך קניית עירוב בין השמשות איתא כשקדש היום והוא ספק יום ספק לילה: **ור' היא דאמר.** בעירובין (דף לד:) דשבות שגזרו חכמים באיסורי שבת לא גזרו עליה אלא בשבת ודאי ולא בין השמשות הלכך מכרמלית לרשות הרבים שבות בעלמא הוא ובין השמשות ראוי ליטלו משם ולאוכלו לפיכך קנה עירוב: **ולא דחויי קא מדחינא לך אלא דוקא קאמינא לך.** דלא שמיה תשמיש לרבים: **רקק.** גרוויל"א ומים צפין עליו: **ורשות הרבים מהלכת בו.** שעוברין באותו רקק ברגליהם: **פחות מי'.** שאין המים עמוקים י': **חייב.** שהוא כרשות הרבים גמורה: **אלא הילוך תרי זימני למה לי.** ליתני בסיפא ורקק מים שברה"ר הזורק לתוכו חייב רה"ר מהלכת בו לאשמועינן דבעינן שיהא צורך לרבים למה לי הא מרישא שמעינן ליה אלא להכי הדר תנייה דוקא שיהא הילוך לרבים דאף על גב דע"י הדחק הוא שמיה הילוך אבל אם היה צורך רבים לתשמיש לא חשיב רשות לרבים: **זירזא דקני.** חבילה של קנים ארוכים: **רמא וזקפיה רמא וזקפיה.** הוליכו אמות הרבה ברשות הרבים כענין הזה שלא נטלו כולו מן הקרקע אלא זקפו והשליכו וחזר וזקפו והשליכו אין זו עקירה: **אסקופת רשות הרבים.** כגון אסקופת מבוי שאין עליה תקרה ואין גבוה ג' מן הקרקע ולחי של מבוי לפנים הימנה: **רשות היחיד.** כגון עומדת תחת המקרה או לפנים מן הלחי או גבוהה י' ורחבה ד': **אסקופת כרמלית.** אינה גבוהה י' אלא רחבה ד' היכי קתני נוטל לכתחילה סוף סוף איסור דרבנן איכא: **מקום פטור.** מקום שאין בו ארבעה על ארבעה הוא מקום מסויים שיש לו ראש רחב קצת וגבוה ג' ועומד סמוך לרשות היחיד ולרה"ר והכי מוקים לה בעירובין (ט.) בגבוה ג': **ובלבד שלא יחליפו.** והכי נמי קתני לעיל (ו.) ובלבד שלא יטול מן העני ויתן לבעל הבית:

דרך

יכל לומר דוכן כגומא היינו כלומר אפי' (א) גבוה ט' הוי רה"ר דמכתפין בה ע"י הדחק וכ"ש פחות מתשעה דיותר נוח להשתמש בה וכן משמע בסמוך דקאמר אברייתא דמייתי מאי לאו וכן בגומא אסיפא משמע דכל פחות מי' מטלטלין ז)כמו בקופה: **ואי אשמועינן בימות הגשמים כו'.** בברייתא אחרא שניא דאי תנא חדא זימנא רקק הוה מוקמינא ליה בדדמי ליה להכי תנא תרי זימני רקק אלא כיון דמסקנא בריכותא עביד כאילו תנא בברייתא בהדיא רקק בימות החמה ורקק בימות הגשמים ח):

לא מיחייב עד דעקר לי' ממקומו. תימה מאי קמ"ל פשיטא דלא מיחייב כיון דלא עקר ועוד מה שייך הכא הך מילתא וי"ל דקמ"ל דאע"ג דדרך להוליכם בענין זה שאין קלין לנושאן והוי כמו עומד לכתף (ב) דאמרי' לעיל (דף ה:) דחייב אפ"ה פטור ומשום דלעיל איירי בכיתוף עמוד ט' ברה"ר ורבים מכתפים עליו נקט ליה הכא ודוקא רמא וזקפיה דכשהניח ראשו האחד חוץ לד' אמות עדיין ראשו השני מונח בתוך ד' וכשחוזר ומשליך ראשו [הב'] חוץ לד' אמות עדיין אינו מתחייב דהוי כמגרר החפץ עד שהוציא ראש החפץ חוץ לד' אמות והניחו דאע"פ שחוזר ומושכו לחוץ פטור שלא נעשית המלאכה בבת אחת אבל אם מגרר זירזא דקני בבת אחת עד חוץ לד' אמות או מרה"י לרה"ר חייב כדאמרינן (לקמן המצניע דף צח:) בגונב כיס בשבת היה מגרר ויוצא פטור משום דאיסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד ואומר ר"י דאם מגלגל חבית ד' אמות ברה"ר או מרה"י לרה"ר חייב דהוי כמו מגרר דאיתו נמי כלל אבל מגלגל תיבה שהיא מרובעת פטור דהוי כמו רמא וזקפיה דא"א שלא תהא נחה קצת:

לימא תהוי תיובתא דרבא כו'. פרש"י (ג) אע"פ שהעבירו למעלה מי' דהוי מקום פטור ולא נהירא דא"כ ה"ל למיפרך מרבנן דאמרי (לעיל דף ה:) המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב ומאי פריך נמי לימא תהוי תיובתא דרבא לימא הא רבנן קיימי כוותיה ועוד דבהמוצא תפילין (עירובין דף צח:) תנן עומד אדם ברה"י ומטלטל ברה"ר ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות ודייק בגמרא הא הוציא חייב חטאת לימא מסייע ליה לרבא דאמר רבא המעביר כו' ולפי' הקו' מה ענין זה לזה לכך נראה כפי' ר"ח דמפ' שהעבירו דרך עליו שהעבירו ט)לפניו נגד גופו דה"א כיון שהגיע כנגדו הוי כמונח ונמצא שלא העביר ד' אמות יחד ומשני התם לא נח דאין זה הנחה י)[דרך עצמו]:

אע"ג

עין משפט נר מצוה

מו א מיי' פ"י מהלכות עירובין הל' ט סמג עשין דרבנן א טוש"ע א"ח סי' תמ סעיף ג:
מז ב מיי' פכ"ד מהל' שבת הלכה י טוש"ע א"ח סי' שו סעיף כב וסי' שמג:
מח ג מיי' פי"ד מהל' שבת הלכה כג:
מט ד מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה יח:
נ ה מיי' פי"ד מהלכות שבת הלכה ז סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שמה סעיף יט:
נא ו מיי' שם הל' טו:
נב ז מיי' פי"ג מהל' שבת הלכה יד:

◆

מוסף רש"י

לא גזרו עליו בין השמשות. דכיון דבין השמשות ספיקא הוא ושבות דרבנן הוא לא גזור (עירובין לד:). וכמה הוא רקק מים. כמה עומקו דניתא אכתי רה"ר הוא ולא נעשה כרמלית (לקמן ק.). הילוך על ידי הדחק שמיה הילוך. חד למימרא דאי אין רגילין להלך בו פטור ואי רגילין להלך בו חייב, ואע"ג דהילוך ע"י הדחק הוא, וחד לאשמעינן דדיקא הילוך ע"י הדחק שמיה הילוך, אבל תשמיש לרבים ע"י הדחק כגון גומא משעה ברה"ר, אע"ג דחזיא לאנוחי ביה כותא וידלא לא הוי תשמיש למיהוי השום גומא רה"ר, כעמוד ט' שהרבים מכתפין עליו דאמרינן דהוי רה"ר (לקמן ק.). מקום שאין בו ד' על ד' טפחים. רוחב ועומד בין רה"י לרה"ר אם לגו היכר כגון גבוה מן הארץ ג' דאילו היה רוחב ד' היה נקרא רשות לעצמו והוי כרמלית ואסור לכאן ולכאן, אבל עכשיו נקרא מקום פטור ומותר לכאן ולכאן לכתף עליו משא שלכן (עירובין כו.) הואיל וליכא מקום חשוב לאו רשות לאנפי נפשיה הוא ובטיל לכאן ולכאן (שם ט.). ובלבד שלא יחליפו. דלא לימרי דקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד ואתי למיעבד הוצאה בשבת (שם), ודרבנן היא, דלאו חיובא ליכא דבעינן עקירה מרשות זו והנחה לרשות זו, והכא עקירה מרה"י גמורה והנחה למקום פטור, ועקירה ממקום פטור והנחה לרה"ר גמורה (שם עז.).

◆

תום' ישנים

א) הוה מצי למימר דע"כ אסקופה מקום פטור הוא דהא קתני לא תני מקום פטור ומיהו השתא נמי לא פי' בגבוה ג' ולא רחבה ד' [illegible] מקום פטור [illegible] מרישא שמעינן ליה [illegible] ורחבה ד' הוי רה"י אבל אין רחב ד' הוי מקום פטור:

מסורת הש"ס

א) עירובין לג: לד: לה. [שם:], ב) לקמן ק., ג) [לעיל ו.], ד) עירובין ע. עט. סה: קא., ה) עירובין לח. ע"ש לג. ע"ש, ו) [עירובין עג.], ז) כמו בקופה מיהו הא' יכן דקיימיס ביה לפ"ז לאו דוקא כצ"ל רש"ל, ח) [וע"ע תוס' חולין לו: ד"ה ואי אשמעינן ותוס' סנהדרין סב: ד"ה ועטיל יום ותוס' זבחים יז. ד"ה אבל וכו' וקל"ע בתוס' יבמות כג. ד"ה ואי אשמועינן], ט) לפניו מימינו לשמאלו נגד גופו כצ"ל רש"ל, י) גי' רש"ל.

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר ליה וכו' כלומר אפי' גבוה ט' הוי רה"ר דמשתמשים בה על ידי הדחק: (ב) ד"ה לא וכו' כמו עומד לכתף תוך ד' אמות דאמרי' לעיל: (ג) ד"ה לימא וכו' פירש"י. נ"ב עי' פרק המוצא תפילין דף צח תוס' ד"ה יהא אמר:

◆

לעזי רש"י

גרוויל"א [גרביל"א]. חצץ.

◆

רב נסים גאון

זמנין משני ליה [הוא] ברה"ר ועירובו בכרמלית ור' היא דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות. ועיקר דבריו של רבי בברייתא במס' עירובין בפרק בכל מערבין (דף לג.) דתניא נתנו באילן למעלה מי' טפחים אין עירובו עירוב.

◆

רבינו חננאל

ואפיקנא הילוך ע"י הדחק שמיה הילוך, תשמיש ע"י הדחק לאו שמיה תשמיש כרבא. והא דאמר רב יהודה זירזא דקני, פי' חבילת קנים רמא וזקפה, כגון שהיתה מוטלת [ע"ג] הקרקע והגביה הקצה האחת והאחרת מונחת ע"ג קרקע. והעמידה והשליכה אפילו כל היום לא נתחייב, שהרי לא הגביהה כלל ואינו חייב עד דעקר וטנח. הלכה היא. הא דא"ר יוחנן מקום שאין בו ד' על ד' טפחים מותר לבני רה"ר ולבני רה"י לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו משא זה לזה, ועל זה הדרך העמדנו זו הברייתא דתניא אדם עומד על האסקופה נוטל מבעל הבית ונותן לו, נוטל מן העני ונותן לו, ובלבד שלא יטול מבעל הבית ויתן לעני ולא מן העני ויתן לבעל הבית, כגון זה הוא שא"ר יוחנן שלא יחליפו. ולא יטול מבעל הבית ויתן לעני כו'. ואם נטל מבעה"ב ונתן לעני או מן העני ונתן לבעה"ב פטור. ואמרינן נימא תהוי תיובתא דרבא.